

coanegra

Número 62 - Juny - Juliol 1989 - Preu: 100 Ptes.

*Estudi
fotogràfic*

*Llorenç
Frontera*

**REPORTATGES
NOCES, BATEJOS I
COMUNIONS**

REPORTATGES FOTO I VIDEO
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
FOTO ESTUDI COLOR I B/N
REVELATS AFICIONAT
MATERIAL FOTOGRÀFIC, ETC.

SANTA MARIA - PLAÇA HOSTALS, 44
Tel. 14 02 52

L'AJUNTAMENT INFORMA

PLA DE MILLORAMENT DE FAÇANES

Les persones interessades en acollir-se al Pla de Millorament de façanes de la Conselleria de Cultura i l'Ajuntament, tenen temps fins el dissabte 29 de juliol per a presentar les sol·licituds de millorança de les façanes a la Casa de la Vila.

Poden acollir-se les cases de la zona protegida —part antiga del casc urbà— a les Normes Subsidiàries, i aquelles cases catalogades com de valor històric-arquitectònic. Els interessats han de presentar el projecte o idea del que volen fer —no s'han d'afegir elements nous a la façana— i el pressupost.

CURS DE NATACIÓ

Els interessats en matricular-se al curset de natació adreçat a totes les edats poden inscriure's a les oficines de la Casa de la Vila fins al divendres 30 de juny. El curset començarà el dimarts 4 de juliol a les 16 hores.

AJUNTAMENT DE SANTA MARIA DEL CAMÍ

coanegra

**PUBLICACIÓ
DEL'O.C.B.
DE SANTA MARIA
DEL CAMÍ**

**DEPÓSIT LEGAL
P.M. 381-1981**

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ
Bernat Calafat Vich
Pere Josep Calafat Vich
Magdalena Canyelles Ferrer
Ramón Canyelles Canyelles
Mateu Morro Marce
Rafel Pizà Ordinas
Joan Serra Mercadal
Mateu Vich Coll

COL·LABOREN
Maria Amengual
Andreu Bestard
Xisco Grimalt
Grup Migjorn

PORTADA
Fotografia de Rafel Pizà

**REDACCIÓ,
ADMINISTRACIÓ
I PUBLICITAT**
Batle Bartomeu Simonet, 5
07320 Santa Maria del Camí

IMPRESA A
Informacions Llevant S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Tel. 55 03 28, Manacor

**Els articles firmats en aquesta revista
sols expressen l'opinió dels seus
autors.**

EDITORIAL

SOBRE L'ABSTENCIÓ

Cal fer una lectura atenta i crítica del resultat més important de les passades eleccions al Parlament Europeu del 15-J és sens dubte, la gran taxa d'abstenció arreu de l'estat, Mallorca i Santa Maria del Camí. Al poble hi hagué un 50'14 % d'abstenció. Un poc més de la meitat de la població decidí no anar a votar, aquest fet era clarament previsible i previsible, per diferents raons:

Primera, hi ha hagut una pobríssima campanya electoral dels partits polítics en representació municipal, molta de gent ni ha rebut propaganda, quatre cartells penjats i tres mitings amb escàs públic ha estat tot. És evident quan no hi ha un ambient local d'eleccions al carrer, la televisió i la ràdio són del tot insuficients per a mobilitzar als electors.

Segona, un factor molt important és que els polítics o no han sabut o no han volgut explicar que entenen i que és Europa, què suposa això, i quines funcions té el Parlament Europeu -fins ara bastant decoratives i de quedar bé-, els avantatges i inconvenients d'Europa tampoc han sorgit. Ans al contrari, la campanya basada en la imatge en corbata i el marketing, i sobretot en la desqualificació-desvalorització dels líders entre si -arribant a extrems de mal gust i grollerisme-, la qual cosa fa augmentar el desencant de la població. A més sembla clar i de domini públic al poble que «això d'Europa és molt lluny», i que ben bé la gent en passa bastant i ho veu més una «dèria» més dels polítics. Sens dubte aquests no han contribuït a informar i clarificar que és i serà Europa, sinó gairebé el contrari han confús més.

Tercera, hi ha una clara tendència general a desencant de la política, al passar de tot, a fer dogma la repetida frase «Tanmateix tots són iguals, i cada u va a lo seu, fot qui fot». Tot és un indicador d'una creixent tendència al desenteniment i desacreditació dels polítics i dels òrgans de gestió del poder. En certa manera aquesta tendència ha estat agreujada pel discurs, crítica i afloració del transfuguisme polític, i el canvi d'estratègia -en el cas de Palma el Siquier i Coll canviant de reclzar al PSOE a fer la contra-, i sobretot una creença -no del tot infundada- de l'aprofitament del poder per enriquir-se i traficar influències, basat sobretot en conductes poc transparents dels polítics locals, autonòmics i centrals.

Raons que conflueixen en un estar fart de les votacions, la gent no entén aquesta democràcia formal de votacions i fins d'aquí a quatre anys, d'un home un vot i a callar. Tot un senyal del desencant. En certa manera cal replantejar aquesta democràcia d'eleccions cap a una democràcia més participativa dels ciutadans en els òrgans de poder, de gestió política i administrativa. De segur que cal repensar com poder crear els canals d'una democràcia participativa més quotidiana i no sols electoral com fins ara.

ELECCIONS EUROPEES

PER PRIMERA VEGADA, EMPAT ENTRE DRETA I ESQUERRA

L'ABSTENCIÓ GUANYÀ PER MAJORIA ABSOLUTA

Després de la campanya electoral més magra que ha conegut el nostre poble, varen arribar les eleccions més poc participatives que hi ha hagut fins ara a Santa Maria. Els partits implantats al poble no varen demostrar massa interès per mobilitzar l'electorat: alguns cartells per les parets, un sol acte públic (del PSOE, a principi de campanya), i algun sopar. La campanya va tenir com escenari principal els grans mitjans de comunicació: diaris, ràdio i televisió. I pel que es pot veure, la seva intensa insistència europeïsta, mesclada amb insults de tota casta, més que convèncer va embafar. I així va anar la cosa, més de la meitat del cens electoral santamarier no va passar per les urnes. Dit d'una altra manera, l'abstenció va ser l'única opció clarament guanyadora (i per majoria absoluta), sense cap casta de dubte. Estrasburg queda molt enfora de Santa Maria del Camí, i els polítics molt enfora dels electors. Avui en dia les campanyes electorals són pur «marketing», venen partits com que vendre detergents. I aquesta vegada la majoria s'ha estimat més rentar amb aigua clara.

Però aquesta abstenció no va afectar igualment a tothom. Pel que es despren dels resultats, tots els grans partits perden vots, però els de l'esquerra mantenen i fins i tot pugen en diversa mesura els seus percentatges, en canvi CDS i PP perden més de la meitat del seu electoral i baixen molt en tant per cent. Com a resultat d'això ens trobam que per primera vegada en la curta història

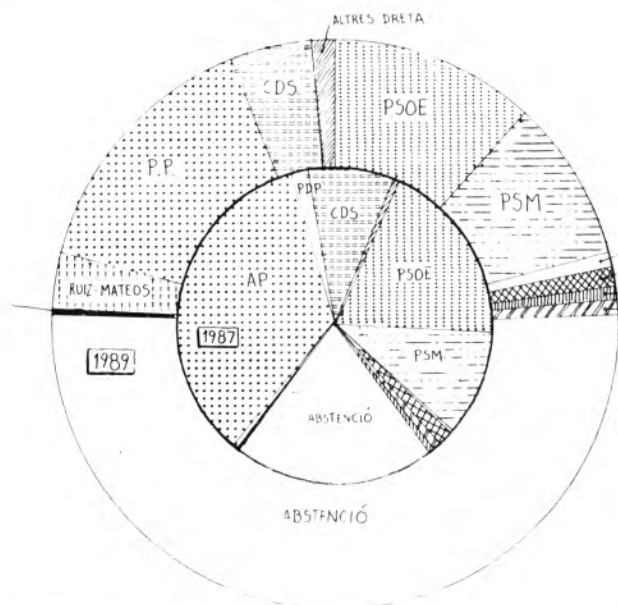
electoral santamariera esquerra i dreta queden pràcticament empatades. No hi ha per tant cap dubte que ha estat sobretot l'electorat dretà qui ha optat per quedar a ca seva. I és que aquesta vegada no les enviaren paperetes a ca seva, ni les acompanyaren en cotxe fins a la porta del col·legi electoral.

La gran indicència de l'abstenció ha provocat que gairebé tothom davallàs de vots, però també ha provocat importants canvis en la correlació «visible» de forces polítiques a Santa Maria. Hem de dir, però, que probablement es tracta

d'una correlació momentània, provisional, que tornarà segurament a les seves proporcions habituals en futures consultes electorals, si la participació torna a les seves cotes normals. Però, de moment així està la cosa.

P.P.: ESFONDRA, PERÒ AIXÒ I TOT EL MÉS VOTAT

El Partit Popular ha estat el vencedor, però a la vegada el principal derrotat a Santa Maria. Com ha passat a tota Ma-

GALERIA CA'N BRAHÓ

**MARCS
QUADRES
MOTLURES**

Quarter V^a
Tel. 62 01 26

CA'N BRAHÓ

SANTA MARIA

BARCELONA

NIELS NORGAARD

APRENEU

KARATE

CLUB CA'N BRAHÓ

A l' Edifici Municipal
Dilluns i Divendres
de les 18 a les 19 h.
1.000 Ptes. mensuals

Ilorca, entre en Ruiz-Mateos i l'abstenció, el percentatge de vots d'aquets partit s'ha vist considerablement reduït, passant del 43'46 % de fa dos anys a l'actual 30.89 %, el percentatge més baix des de la seva implantació a la nostra Vila. Ha estat el partit que més proporció del seu electorat ha perdut: un 55 % del que tenia a les passades europees.

PSOE: MAJORITARI A L'ESQUERRA

Si bé, com totes les forces polítiques, el PSOE ha perdut vots (un 29'5 %, concretament), l'abstenció no l'ha afectat tant com a la dreta i així puja quasi dos punts en el repartiment per percentatge de vot: passa del 21'98 al 23'96 % i es manté com a primera força de l'espectre esquerrà local, malgrat la presència d'un santamarier a la llista rival del PSM- Esquerra dels pobles.

PSM: UN Digne RESULTAT

De les principals opcions polítiques, el PSM ha estat la que millor ha aguantat la pèrdua de vots (només un 14 % de vots perduts), i, després de la de Ruiz-Mateos, la que més ha pujat en percentatge (5'2). D'aquesta manera aconsegueix els millors resultats en tant per cent (no en xifres absolutes) en una consulta d'àmbit estatal. Sense arribar, ni de molt, a un èxit clamorós, el PSM logra mantenir amb dignitat la seva posició, per cert una de les millors de l'illa, afavorida per la majoritària abstenció dretana i per la destacada presència de Mateu Morro a la llista europea.

CDS: CADA VEGADA MÉS AVALL

Amb el partit de Suárez passa una cosa semblant al Partit Popular: perd més de la meitat dels seus vots, amb l'agreujant que ja partia d'una situació poc favorable. Queden molt lluny aquells temps en que el centrisme era la força hegemònica a Santa Maria, encara que fos en forma d'UCD. La pèrdua proporcional d'electors és gairebé tan forta com la dels populars: un 53'57 % dels votants del CDS a les passades europees han canviat d'opció, i el balanç encara és pitjor si ho comparam amb els resultats de les generals del 86.

RUIZ-MATEOS: COM PER TOT, LA SORPRESA

RESULTATS DE LES ELECCIONS EUROPEES

	1989		1987		DIFERÈNCIA	
	vots	% vots	vots	% vots	vots	% vots
1.- PP						
Partido Popular	468	30,89	1.044	43,46	-576	-12,57
2.- PSOE						
Partido Socialista Obrero Español	363	23,96	528	21,98	-156	+1,98
3.- PSM/EP						
Esquerra del Pobles	286	18,88	333	13,86	-47	+5,02
4.- CDS						
Centro Democrático y Social	143	9,44	308	12,82	-165	-3,38
5.- R.M.						
Agrup. Electores J.Mª Ruiz-Mateos	99	6,53	8	0,33	+91	+6,20
6.- IU						
Izquierda Unida	26	1,72	47	1,96	-21	-0,24
7.- HB						
Herri Batasuna	22	1,45	31	1,29	-9	+0,16
8.- CSD						
Coalición Social Demócrata	17	1,12	0	0,00	+17	--
9.- LVE						
Los Verdes Ecologistas	12	0,79	--	--	--	--
10.- PCPE-PCC						
Partido Comunista de los Pueblos de España	11	0,73	--	--	--	--
11.- CIU						
Convergència i Unió	8	0,53	7	0,29	+1	+0,24
PA						
Partido Andalucista	8	0,53	1	0,04	+7	+0,49
13.- FEJONS						
Falange Española y de las JONS	6	0,40	6	0,25	=	+0,15
LV						
Llista Verda	6	0,40	--	--	--	--
15.- PTE-UC						
Partido de los Trabajadores de España	5	0,33	1	0,04	+4	+0,29
EPV						
«Europa por la Vida»	5	0,33	--	--	--	--
17.- PST-PORE						
Partido Socialista de los Trabajadores	4	0,26	1	0,04	+3	+0,22
VERDE						
Vertice Español de Reiv. Desarrollo Ecológico	4	0,26	--	--	--	--
AV-MEC						
Alternativa Verda, Mov. Ecol. Catalunya	4	0,26	--	--	--	--
20.- EA-ERC-PNG						
Por la Europa de los Pueblos	3	0,20	2	0,08	+1	+0,12
UNA						
Unida Nacionalista Asturiana	3	0,20	--	--	--	--
22.- FN						
Frente Nacional	2	0,13	3	0,12	-1	+0,01
C.LL.						
Catalunya LLiure	2	0,13	--	--	--	--
IDE						
Iniciativa para una Democracia Europea	2	0,13	--	--	--	--
PC						
Partido Carlista	2	0,13	--	--	--	--
26.- EAJ/PNV-AIC-CG-PANCAL						
Coalición Nacionalista	1	0,07	2	0,08	-1	-0,01
FPR						
Federación Partidos Regionales	1	0,07	--	--	--	--
PH						
Partido Humanista	1	0,07	2	0,08	-1	-0,01
LA						
Liberación Andaluza	1	0,07	0	0,00	+1	--
		% del Cens		% del Cens		
TOTAL VOTS A CANDIDATURES	1.515	49,03	2.402	79,32	-887	
VOTS BLANCS I NULS	25	0,81	46	1,52	-21	
ABSTENCIÓ	1.550	50,16	580	19,15	+970	

Encara que no en la proporció d'al

tres pobles mallorquins, tothom estarà d'acord que la candidatura de Ruiz-Mateos ha estat la gran afavorida d'aquestes eleccions, i causant de certa mesura de la gran davallada del Partit Popular, i qui sap si també del CDS. 99 santamariers varen optar per «pegar una bufetada» al senyor Boyer, però finalment ha resultat que l'han pegada a Marcelino Oreja, o millor dit, a Josep Maria Lafuente, l'únic candidat mallorquí que tenia possibilitats d'arribar al Parlament de l'Europa Occidental, i que s'ha quedat al portal. Falta ara veure si ha estat només un vot circumstancial, o si d'aquí en sortirà una opció política en el futur.

COMUNISTES: DISPERCIÓ

La candidatura d'Esquerra Unida és l'única que baixa tant en vots com en tant per cent a Santa Maria. Això, però, no ha implicat una disminució, sinó més aviat una dispersió, de l'antic vot del PCE, ja que juntament amb els 26 vots d'E.U., hem de tenir en compte els 11 del PCPE-PCC (integrat fa dos anys a Esquerra Unida) i els 5 PTE de Carrilli, que ens donen una suma de 42 vots i un 2'77 %, davant els 48 vots i el 2 % de fa dos anys. Ens trobam per tant amb xifres estables, encara que disperses.

HB: IRREDUCTIBLE

El descens en percentatge de la candidatura d'Herri Batasuna tant a Mallorca com a fora del País Basc en general, no s'ha vist reflectida a Santa Maria. Encara que davalla en número de vots, com tothom, manté i augmenta lleugerament el seu tant per cent, petit però present, tot i no haver realitzat campanya pública a Santa Maria.

CSD: I AIXÒ QUÈ ÉS?

Crida l'atenció a primera vista que una candidatura totalment desconeguda aconseguís més de l'1 % (17 vots) al nostre municipi. Però hi ha una explicació més que probable, les seves sigles, CSD, s'assemblen un poc massa a les del CDS. Es tracta, per tant, d'una prova més del despist que duia molta gent que no havia rebut la papereta per correu, i que se'n trobava més de trenta diferents quan arribava al col·legi electoral. Tot un símptoma del grau de maduresa política i de la capacitat per distingir i reconèixer el partit que es vol votar. Sense ànim d'ofendre, segur que si hi hagués hagut qualque candidatura que s'hagués dit PFOE o Agrupació Po-

pular, per exemple, encara pentura haguessin tret més vots que aquest CSD, que no vol dir altra cosa que Coalición Socialdemócrata.

PER DAVALL DE L'1 %: DE TOT

Crida l'atenció la gran quantitat de llistes que han obtingut un vot en aquestes eleccions: en total 29, de les quals 21 no han arribat a l'1 %. Destaquen, a més de les esmentades del PCPE i PTE, en primer lloc les candidatures autoanomenades verdes, un color que sembla que dóna rendibilitat electoral, que sumen 26 vots contra només 5 de fa dos anys, i sense tenir cap implantació al poble. A més cal esmentar la constància del vot a Convergència i Unió (8 vots) i a Falange (6 vots), així com l'aparició de vuit vots andalusistes. La resta se reparteix entre opcions diverses, que van des de les més conegudes (Europa dels Pobles, Coalició Nacionalista, Frente Nacional, o Catalunya Lliure) fins a les més estranyes a les nostres latituds, que no sumen molts de vots (a vegades només un), però que hi són, i per tant compten.

Mateu Vich

FESTES PATRONALS DE SANTA MARGALIDA '89

El Batle, en nom propi i en representació de la Comissió de Festes i de la Corporació desitja a tots els santamariers/eres unes Bones Festes de Santa Margalida, i que en companyia d'amics i familiars tots gaudeixin d'uns bons dies de festa.

Molts d'anys!

AJUNTAMENT DE SANTA MARIA DEL CAMÍ

EN POQUES PARAULES

GAMBERRISME

Aquesta redacció ha rebut queixes de varis actes de gamberrisme i vandalisme esdevinguts durant aquest mes de juny, es destrossaren les persianes d'un bar de per la Vila, i altrament, varies vegades s'ha destrossat el telèfon de la Cabina Pública dels Hostals. Hem feim denúncia.

D'altra banda, també s'han rebut queixes per les dues apagades de llum sofertes durant el mes de maig, durant plogudes, i que duraren prop de tres hores, el que denota una manca d'infraestructura elèctrica adequada. També reflectir el malestar dels ciutadans pel mal servei de la telefònica, hi ha hagut moltes interferències, talls, mal funcionament, etc. En feim ressò del que podríem anomenar gamberrisme de GESA i Telefònica per no oferir un servei mínim que es mereixen els santamariers.

INAUGURACIÓ DEL FORN NOU

El passat 12 de Juny se va inaugurar el Forn Nou. Està a la que era una part de la tenda de Ca'n Cases, al carrer Marquès de Font Santa. El propietari és en Francesc Mora juntament amb l'Alaroner, Antoni Campins. Els darrers mesos els Santamariers hem anat un poc destrempats amb el pa, esperem bon pa del forn nou.

BONA INICIATIVA MUNICIPAL

Com deveu recordar, l'any passat va esser molt magra la «verben», els joves només passaren per la plaça, emperò en veure la gran animació ningú quedava.

Enguany ningú podrà dir que ha estat magra, perquè ni tan sols n'hi haurà. Des d'aquestes planes hem de donar l'enhorabona a l'Ajuntament per aquesta genial solució. I pensar que no fa molts d'anys eren tant sonades i concorregudes? no reblaneix el car dels organitzadors? i pensar que si no me'n falla cap, al poble hi ha set conjunts musicals, vos don el nom per si no ho creis JAZ-TA, THE NIT, ZADIS, COANGRA, NORTON 56, ESCAIRE i un que assatga al pis de damunt la Caixa i ara matenix no en sé el nom.

CAMPAMENT D'ESTIU

El grup d'esplai migjorn està ultimant els darrers detalls del

Campament d'Estiu-89 a celebrar a la Colònia de Sant Pere a Artà, del dia 10 al 16 de juliol, i adreçat a nins i nines de 7 a 12 anys, vagin o no normalment al grup d'esplai. Els interessats poden inscriure-se els dissabtes de 16 a 18 hores a l'Edifici Municipal o comunicant-ho a qualsevol monitor del Migjorn. Hi ha previstes moltes activitats i divertiments, el Campament acabà en una festa el diumenge dia 16 amb l'assistència del pares del nins.

CURSET DE NATACIÓ

L'Ajuntament ha tornat a organitzar per aquest estiu un curs de natació dels del 4 de juliol a l'11 d'agost a la piscina municipal, amb fi de festa final i entrega de medalles als participants. Els preus d'inscripció són: 2.300 pts pels infants de 0 a 6 anys o majors de 16 -no especifica si hi haurà descompte als que tenguin el carnet jove- i de 1.500 pessetes pels infants de 7 a 15 anys, de tota manera no s'acaba d'entendre aquesta diferència de matrícula. Aquesta es pot formalitzar fins el dia 30 de juny a la Casa de la Vila. El monitor és Evarist Cardell, ja veterà i conegut a Santa Maria.

DEMOGRAFIA

NAIXEMENTS

Antonio Santoyo Isern (5-6-89)

DEFUNCIONS

Catalina Fuster Darder (6-10-1892 - 29-5-89)

MATRIMONIS

Andreu Melgarejo Bosch i Maria Cristina Sosa Jiménez (13-5-89)

Gabriel Roig Xamena i Francisca Antònia Torrens Bestard (20-5-89)

Mateu Palerm Mateu i Francisca Grimalt Mulet (27-5-89)

Josep Ignasi Echegaray del Pozo i Maria Antònia Gomila Vidal (3-6-89)

Bartomeu Sastre Seguí i Aina Maria Serra Alemany (3-6-89)

Josep de la Peña de la chica i Magdalena Miralles Parets (10-6-89)

Font: Registre Civil, 19 de juny

TALLERS T & B

-Reparació d'automobils en general
especialitat en SIMCA i CHRYSLER
servei de grua
Venda de Vespes i Vespinos

Plaça Jaume III
Tels. 62 04 74 - 62 01 52 - 62 06 70

VINS RUBI

ELABORACIÓ PRÒPIA

Celler:
Bartomeu Simonet, 4 - Tel. 62 00 68

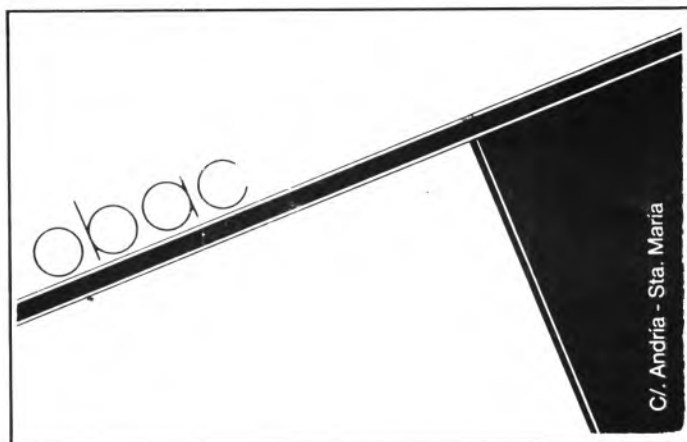
CASA DE LA VILA

S'APROVÀ EL PROGRAMA DE FESTES PATRONALS

Durant el darrer mes, de l'activitat plenària i de les Comissions informatives celebrades a la Casa de la Vila destaquem: Constitució de la Comissió del Patrimoni Històrico-Artístic, la Constitució de la Federació Balear de Municipis i l'Avanç del Programa de festes.

CONSTITUCIÓ DE LA COMISSIÓ HISTÒRICO ARTÍSTICA

El passat dilluns dia 22 de maig es va constituir a la Sala de Sessions La Comissió del Patrimoni Històrico-Artístic de Santa Maria del Camí, òrgan assessor de l'Ajuntament per a preservar els edificis, monuments de valor històric i artístic o arquitectònic. La Comissió es reuní i ja tracta de forma informativa alguns casos d'edificis que estan protegits segons el Catàleg de les Normes Subsidiàries, que de totes totes cal actualitzar, ja que hi ha moltes cases que s'han modificat. Cal esmentar que sembla que aquesta comissió és sols assessora i no oferirà dictàmens vinculants. Cal ressenyar que a la primera reunió, mig pluvia al carrer, i aquesta es celebrà amb el llum d'espelmes i piles, sense veure gairebé els expedients. Sens dubte per uns moments, era un plenari del segle passat.

CONSTITUÏDA A SINEU LA FEDERACIÓ BALEAR DE MUNICIPIS

El passat dissabte dia 17 de juny es constituí a Sineu la Federació Balear de Municipis, comptant amb l'assistència de Josep Estarelles com a batle i representant federat per l'Ajuntament de Santa Maria del Camí. La Federació intentarà defensar els interessos dels ajuntaments de Balears, sols 12 encara no s'han federat, coordinarà gestions i polítiques, presignarà davant les administracions insulars, autonòmiques i estatals per augmentar els pressupostos municipals, i dotar dels serveis i infraestructures bàsiques pels ajuntaments. Un dels temes més difícils, és el pes de cada Ajuntament segons el número d'habitants en l'hora de les decisions de la federació, hi ha tres postures diferents, des de les més paritàries, a algunes que demanen un fort pes als ajuntaments de més de 20.000 habitants. De moment la federació està dirigida per una gestora que integra balles de les diferents opcions polítiques, essent el president-gestor el Batle de Sineu.

PROGRAMA DE FESTES

Hem pogut obtenir un avanç del programa de festes de Santa Margalida, bàsicament ja definitiu, però que pot sofrir algunes variacions d'activitats o de canvi de dies:

dia 15: Vetllada Musical, amb Coanegra i Tomeu Penya
dia 16: Comèdia per la Companyia Xesc Forteza
dia 17: Concert de la Banda de Música
dia 18: Actuació dels grups folklòrics locals Tanys Novells i Escola de Margalida Mateu.
dia 19: Actuació de Ballet Espanyol i Flamenc de Ana M. Redondo i alumnes.
dia 20: Comèdia «Can Miraprim» pel Grup de Teatre de S'Escoleta».

Tots aquests actes es celebraran a la Plaça Nova, gratuïts, sols es pagarà el dret de cadira a les comèdies.

El dia 20 també es presentarà el recull «Glosats d'en Rafel Estarelles», editat per l'Ajuntament, l'autor llegirà a l'acte de presentació diverses gloses i es repartirà el llibret entre els assistents.

També hi ha un ample ventall d'actes esportius encara no concretitzat del tot; Demostració-Festival de Natació, Torneig de Tennis, Carreres Ciclistes, Bàsquet, Futbol, Societat de Caçadors, etc.

passatemps
articles per a esports

futbol, bàsquet,
tenis, pesca...

Marqués de Fuensanta, 35
07320 SANTA MARIA (Mallorca)

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos - Mobylettes
*Moto-serra ECHO
*Moto-cultor PIVA
*Vespa

Bernat de Sta. Eugènia, 126 - Tel. 62 00 77

UNA INICIATIVA INTERESSANT

Entre les diverses activitats que duim a terme al grup d'esplai, tenim en marxa una nova experiència que pensam que pot esser molt interessant: posar en marxa un «hort-jardí» on els al·lots cultivin diverses plantes.

La idea sorgí a una de les reunions setmanals de monitors que feim per preparar cada dissabte. Va esser una d'aquelles coses que comencen de nores i van agafant força fins a convertir-se en un projecte més o menys important. L'activitat a fer per al següent dissabte era sembrar unes llavors dins uns cossols, tenir-los al local i que els al·lots els cuidassen; a partir d'aquí comentàrem que si comptàssim amb uns terrenys podríem sembrar i experimentar coses que mai havíem tengut la possibilitat de fer.

Férem una sol·licitud a l'Ajuntament per a veure si aquesta entitat comptava amb qualche lloc apropiat que ens pogués cedir, i tenguérem sort, ens deixaren el tros de terra de Can Pere Peu, a Forà Vila, amb la condició que en cas que l'Ajuntament l'hagués d'emprar per qualche cosa, noltros no seríem cap impediment.

A partir d'aquí férem grups i anàrem cada setmana allà a fer feina, primer hagüérem de llevar molta d'herba (els més petits quasi quedaven tapats), en segon lloc va passar un tractor i començàrem a acondicionar a redols. Sembràrem unes poques varietats de plantes de jardí, tomatigueres, pebres, síndries, molons i poc més.

La il·lusió era molta, però ens adonàrem que la feina era feixuga, ens sortiren bòfigues i calls a les mans, perquè cap de noltros hi estava acostumat, però volem seguir. De moment no tenim

molt fet (ara ve l'estiu i posam vacances al club), però pensam mantenir el que hem sembrat, per quan tornem a començar les reunions devers el setembre.

Si teniu un poc de paciència, esperau. Noltros vos anirem contant aquesta «important» experiència.

Grup Migjorn

AUTÈNTICA SOBRASSADA MALLORQUINA

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 104
carretera Palma - Inca
Santa Maria del Camí
07320 - MALLORCA
Tel. 62 01 44

ELS ESTATUTS DEL PATRONAT DE LA RESIDÈNCIA

La Comissió pro-residència i el plenari de l'Ajuntament ja han aprovat els estatuts que jurídicament regiran el Patronat de la Residència de Tercera Edat Cas Metge Rei. Els estatuts compostats de cinc capítols i un total de 39 articles, serà el document administratiu d'aquesta.

S'ha fixat com objectiu del Patronat, la construcció, govern i administració de la Residència. Per la qual cosa estarà regida per un Patronat i un Consell Executiu.

El Patronat compost pel Batle com a President, el regidor-delegat, un representant de cada Partit Polític a l'Ajuntament, el rector, el director de la residència, un representant de l'Associació de la Tercera Edat, el Jutge de Pau, un representant del Consell Parroquial, un representant del Consell Municipal de Sanitat —titulat sanitari—. Les competències del Patronat —no s'especifica cada quant, com a mínim, s'ha de reunir— són d'acordar, aprovar informes de gestió, és a dir, de fer un seguiment del funcionament de la Residència.

El Consell Executiu, que es reunirà ordinàriament cada mes, està compost pel Batle, regidor-delegat, el Rector, el representant de l'Associació de Tercera Edat i el Director de la Residència. Té funcions de control real de la gestió. Cal considerar que no hi haurà representació del personal contractat ni dels residents, forma de fer més participativa i democràtica la gestió de la Residència.

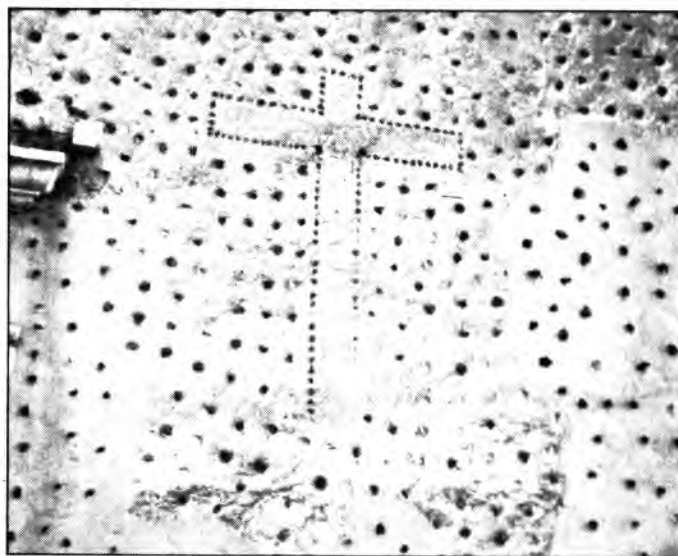
Després s'expliquen en profús detall les funcions del Batle-President i del regidor-delegat, el Rector, el representant de l'Associació de Tercera Edat i el Director de la Residència. Té funcions de control real de la gestió. Cal considerar que no hi haurà representació del personal contractat ni dels residents, forma de fer més participativa i democràtica la gestió de la residència.

Després s'expliquen en profús detall les funcions del Batle-President i del regidor-delegat, que semblen excessives i amb grans marges d'actuació autònoma, després detalls tècnics de les funcions del Secretari, de l'Interventor i de l'Administrador-depositari. En canvi les funcions del Director de la residència, peça clau de la gestió d'aquesta, són ambigües («cooperant en la mesura de les seves forces al bé moral i material dels residents») o detallistes («procurarà diàriament visitar el menjador a les hores del dinar, cuidant que en tot regni el major ordre, esment i neteja»), caldria fer un enunciat coherent i clar de les seves funcions. No queda gens clara la seva capacitat de decisió ni de gestió.

COM ENTRAR?

La persona interessada en ser admesa a la Residència, ho ha de sol·licitar al President, fent constar les circumstàncies que motiven la seva petició, DNI, certificat de no patir malaltia infecciosa o contagiosa, i declaració de bens i ingressos. Tindran preferència els santamariers o residents al poble. S'especifica que els que tinguin medis econòmics aportaran quotes.

En cap moment es parla de què s'hagin d'establir criteris d'admissió, o de major necessitat d'entrar, no s'explica quina feina ha de fer l'Assistent Social, que encara no s'ha contractat. És aquest tècnic qui està capacitat per estudiar i dictaminar les necessitats d'entrar a la Residència.

QUI NO PODRÀ ENTRAR?

Reproduïm íntegrament tot l'article 23, que diu:

«No podran ser admesos:

A) Els que pateixen malalties contagioses o infeccioses.

B) Els que, per la seva reconeguda mala conducta o vicis habituals, puguin perturbar el funcionament del Centre.

C) Els que pateixin defectes psíquics».

En primer lloc la manera de redactar l'article ja es poc delicada i poc humana, parla de defectes, vicis —ens recorda la llei franquista de Mendigos, vagos i maleantes— etc. El criteri A, que passa amb aquests vells malalts?, on s'han de dur?, són de segona categoria?, s'han d'enviar necessàriament a la Bonanova?. El criteri B, qui pot judicar aquesta situació? qui està capacitat per reconèixer això; a més, una persona quan es major no pot canviar?. El criteri C, ja és fora límits, un deficient mental no podrà estar a la residència? Perquè?. Perquè no s'especifica qui podrà entrar? Volem un hotel o una residència al servei de tots els majors del poble, i tots vol dir tots, sense discriminacions, ni marginacions, ni segregacions.

Per últim es parla del manteniment econòmic de la Residència, recollint des de llegats, donacions, socis protectors, aportacions dels residents, subvencions. No s'especifica clarament quin mínim necessàriament ha d'aportar anulament l'Ajuntament.

També cal raonar, perquè no s'inclou en el llarg articulat la figura de l'Assistent Social i el paper/funció que ha de tenir?. La seva feina és molt important malgrat encara —i ja fa mesos— no estigui contractat. Els polítics tenen massa poder dins la residència, pentura seria més desitjable que el director tengués més autonomia, és aquest qui és el responsable del bon funcionament d'aquesta. D'altra banda perquè s'ha de gratificar als residents que ajudin en feines de la Residència, cal que el resident que pugui, col·labori com a deure en el funcionament, cal que el major sia responsable i participi també en els òrgans directius i de control, la qual cosa no està prevista en principi.

RESIDÈNCIA, TERCERA EDAT I BENESTAR SOCIAL

UN PUNT DE VISTA DIFERENT

La qüestió és com atendre millor i més humanament els majors

El tema de quina és la millor atenció que es mereix la tercera edat, és un tema conflictiu, i que, professionals metges, ATS, Assistents Socials, Sociòlegs i Psicòlegs han debatut, estudiat i investigat. Però curiosament, a Santa Maria del Camí es vol atendre a la tercera edat i no es compte -de moment- amb l'opinió dels tècnics, però si en canvi de l'arquitecte -de moment ningú gosa fer un planell-. El principal no és atendre degudament al vell -sembla així en principi- sinó de posar el més aviat possible la primera pedra d'una residència, sense saber quin percentatge de majors volen anar-hi, on tenen necessitat d'estar-hi.

En alguna reunió de les primeres de la Comissió Pro-Residència -i sobretot cal donar l'enhorabona a al gent que la conforma, que ha fet molta feina i ben feta per dur endavant el projecte- s'informà de la necessitat inicial -abans de posar ciment- de fer un estudi social i de salut de la tercera edat, per detectar la problemàtica dels vells, les necessitats que tenen i les expectatives o clara

voluntat de voler estar com a resident. Estudi que han de fer els tècnics en ciències socials, en base al qual, llavors es pot dictaminar que és el que més necessiten els majors d'aquest poble. Sembla que sobre qüestions socials tothom pot opinar i dir la seva, passant dels tècnics, quan no es passa d'altres tècnics, i és clar també tothom té dret a opinar i expressar-se, però per ètica primer cal estar ben informat.

D'altra part, la política de benestar social de la majoria d'ajuntaments europeus i de l'estat, és evitar l'internament en residències dels majors al màxim, és a dir, sol a internar-los quan aquesta és l'única solució. Cal entendre que la persona major és eminentment una persona amb sentiments, amb records, lligats a la casa que sempre ha habitat. Sembla lògic que sols la vulgui abandonar quan no té d'altres sortides: no es pot valer per ell mateix, té pocs diners, està sol i/o abandonat. També, és clar, una residència a un poble no és el mateix que a una gran ciutat, però, la persona major

té un ca seva que estima.

Caldria replantejar el tema de la residència, i considerar-lo com atendre millor i més humanament als majors, partint de les seves necessitats, de les seves opinions, dels seus sentiments, en definitiva són ells que han de rebre l'atenció. Sembla èticament obligatori conèixer la seva opinió, què passaria amb una residència molt ben feta de 40 places, amb pocs majors que hi vulguin entrar?

Aquest article no és un «no» a la residència, sinó un alerta, un pensament. Hem d'atendre a la tercera edat, hi ha d'altres solucions més viables a curt termini. Per exemple, un Centre de Dia, on els majors hi passen el temps d'oci, amb tallers, activitats, excursions, amb un menjador per dinar i sopar, amb consultes mèdiques, etc. El problema del major, més de lloc on viure i dormir, és el de què fer amb el temps lliure, com divertir-se, com ocupar-lo, com seguir vivint fent coses i amb alegria.

Des d'aquest modest punt de vista, caldria no fer un Patronat de la Residència, sinó que una cosa més àmplia: un Patronat o Consell Municipal de Benestar Social i de Salut. Amb una preocupació prioritària l'atenció humana millor per la tercera edat, però també preocupat per la necessitat real d'un Parvulari Municipal a partir de 0 anys, per l'alcoholisme, per les famílies necessitades, per la prevenció de la salut, per la situació dels minusvàlids, físics, psíquics i sensorials. En definitiva preocupat per promocionar i consolidar una major qualitat de vida dels diferents ciutadans d'aquest poble.

JOAN FORTEZA CAMPINS

Instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
bombes submergides

Carrer Bartomeu Pasqual, 4 A - Tel. 62 09 39

fusteria

Bartomeu Canyelles Rubí

**TREBALLS DE FUSTERIA
EN GENERAL**

Bernat de Sta. Eugènia, 86 - Tel. 62 00 80

SEMBLANÇA D'UN EMPRESARI SANTAMARIER: BARTOMEU CANYELLES

Si ens posam a cercar un tret característic que vulgui definir l'activitat d'en Bartomeu Canyelles de Ca'n Beia en relació a la petita història quotidiana de la nostra vila, hauríem de dir que ens trobam davant un pioner del comerç sorgit com a conseqüència de la gran importància adquirida per un vial de comunicació com és la carretera d'Inca en una Mallorca abocada a l'acolliment de milions de turistes que venen a la nostra illa ben disposats a emportar-se'n a casa si més no un petit record de la nostra terra.

Una vida intensa la d'en Bartomeu, «una vida molt curta i al mateix temps molt llarga» com diu ell filosofant una mica, dedicada amb esforç a fer prosperar unes empreses que amb el temps s'han convertit en punt de referència inevitable quan parlem de Santa Maria del Camí i la seva indústria.

Com sol passar en aquests casos que l'embrió dels projectes es coven en família i en que el negoci porta associat l'adjectiu entranyable de «familiar», només amb grans dosis d'esforç, intuïció i també -sempre convé tenir-la de

cara- una mica de sort, es varen poder posar els fonaments que permeteren en Bartomeu i els seus de créixer i de fer-se, además de gent arrelada al seu poble, gent d'empresa al seu poble.

Als quinze o setze anys ja l'hauríeu trobat rera el tasser de Ca'n Beia despatxant a les totes, portant endavant el negoci. Que era un jove d'iniciativa i d'esperit innovador en dona fe que va ser el primer que va dur una cafetera automàtica a la nostra vila quan a Mallorca encara n'hi havia ben poques. En Bartomeu recorda aquells temps tan diferents als actuals perquè aleshores l'ambient era a la Vila mentre que als Hostals no hi parava gairebé ningú. Qui li havia de dir que ell seria un dels protagonistes en un canvi tan radical!

Després de rumiar-ho bé amb la seva dona l'any 54 o 55 compra la fórmula del palo «Resolis» a en Toni comte de Sencelles, aquell que passejava la seva mercaderia amb un boc de banyes enrevoltillades i llançant el seu reclam: «Si voleu estar divertits/ i no voleu tenir mai còlics/ heu de beure molts de pics/ copes de palo Resolis». Poc temps després compra una fàbrica a Binissalem i en trasllada la maquinària cap a Santa Maria, a una casa de la mateixa plaça de la vila. I a destilar s'ha dit! Qualque vespre tancada el cafè de Ca'n Beia i se n'anava a treballar tota la nit a la petita destileria per poder complir amb les comandes.

Devers el 59 compra a la carretera d'Inca la casa on viu actualment i els corrals a on instal·la el negoci, just al

Després de rumiar-ho bé amb la seva dona, l'any 54 o 55 compra la fórmula del Palo «Resolis»

magatzem de materials de construcció

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 - Tel. 62 02 30

qualitat balear s.l.

**DISTRIBUIM ELS LICORS DE SANTA MARIA
I ELS VINS DE BINISALEM**

Rei Sanxo, 3

Tels. 14 00 17 - 62 01 66

José L. Ferrer
FRANJA ROJA SA
Canyelles
DESTILERIAS SANTA MARIA

darrera. Dos o tres anys més tard queda obert el local comercial a Ca'n Conrado i comenta amb satisfacció que ells varen ser els primers en posar en marxa el sistema de degustació de franc que després altres empreses imitaren. De fet gairebé podríem dir parlant més generalment que les empreses d'en Bartomeu han creat escola perquè després de les «Destileries Santa Maria» i de la fàbrica de confecció en pell «Rubinca» -en societat amb Sebastià Rubí- que s'instal·la just devora, han proliferat a la nostra vila altres empreses dins el mateix sector, moltes d'elles promogudes per gent que havia començat treballant a les empreses d'en Bartomeu.

«Els anys setanta foren els millors i no ho vàrem sobreaprofitar», comenta. «Veníem molt barat i ens sacrificàvem d'una manera un poc ingènua en benefici del client». «Ara d'ençà fa tres anys el turistes és bastant xerec de cara a la pell perquè tenen poca capacitat adquisitiva. En canvi sempre els sobra qualque cosa per comprar una botella de licor, de fet i encara que pugui xocar un poc la realitat és que com més pobre és el turisme més bé funciona per al comerç dels licors. Potser s'estimen més beure's una botella comprada aposta dins la seva cambra de l'hotel que no sortir al carrer a fer copes perquè els sortiria més car».

El coneixement que del ramat turístic per força han de tenir en Bartomeu i la seva família, que gran part de la seva vida l'han passada batallant i guanyant-se les sopes amb aquesta gent, fa que reclamem opinions sobre aquest tema. No creu que el turistes de qualitat sigui possible a l'illa perquè hi ha un excés d'oferta que posa els preus a la baixa, però de fet ell no veu clar que aquest tipus de turisme d'alt nivell fos el millor sinó més aviat el de capacitat econòmica mitjana seria el més interessant.

També és del parer important a l'hora de valorar el comerç directe amb els nostres visitants d'altres països. Fa uns anys un turista podria comprar a Ma-

«Com més pobre és el turisme, més bé funciona per al comerç de licors»

llorca tres parells de sabates pel preu d'un parell al seu país. Això ja no és possible actualment i fa que els estrangers no es llancin tant com abans a l'hora de comprar.

La conversa gira ara entorn al projecte de traslladar els negocis els terrenys situats a la sortida del poble en direcció al Consell, un ambició repte alguns detalls del qual ja han omplert pàgines impreses. Sembla que les instal·lacions, tant la fàbrica com el magatzem, han quedat petites i convé ampliar. Són previsions de futur que ara preocupen en Bartomeu perquè baldament estigui retirar el cert és que els homes com ell no

acaben mai de mostrar-se actius mentre el cos aguanti, i el fet de complir una certa edat no converteix un home de sobte en un inútil.

I donam per acabada la xerradeta que hem mantingut just a baix de ca seva, a la terrassa del Bar Jaume. Un cop més hem volgut plasmar el testimoni d'un santamarier empredidor que ha jugat un paper important en el desenvolupament econòmic de la nostra vila amb la creació d'unes empreses que són tradició viva a Santa Maria.

Text: J. Serra
Fotos R. Pizà

CONFECCIONS

VICH

MODA JOVE

**SA
GERRERIA**
CERÀMICA SERRA

**Carretera d'Inca
Tel. 62 01 71**

L'HABITATGE, UN LUXE?

La pregunta és freqüent al nostre poble: «saps si hi ha alguna casa per llogar a Santa Maria?», «que me podries dir si saps qualche casa per vendre que estigui bé?». A quin santamarier no li han demanat mai? La demanda de vivendes és un fet real, tant de lloguer com per comprar; tant per part de ciutadans que volen viure a fora de Ciutat, però aprop i ben comunicats, com de santamariers joves que aspiren a tenir casa seva sense haver de sortir del poble. Un fet real i un problema que probablement s'anirà fent més gros cada dia. Santa Maria és un lloc on molta gent hi cerca casa, però on és difícil trobar-ne, ja que la demanda és superior a l'oferta. Com a conseqüència els preus de venda i lloguer pugen, molt més que el cost de la vida.

Aquest no és un problema exclusiu del nostre poble. A tota Mallorca, i també a la Península passen coses semblants. Fa pagues setmanes, per exemple, a Madrid hi va haver una important manifestació de gent treballadora protestant precisament del cost de la vivenda, que a la capital castellana està arribant a nivells increïbles. Basta connectar el televisor, posar TV3 i veure els insistents anuncis d'immobiliàries barcelonines, per veure com està la cosa a la capital del Principat, en ple procés d'especulació de cara al 92. A Palma resulta difícil, per no dir impossible, trobar un pis de lloguer a un preu raonable per a la butxaca d'un ciutadà treballador normal. A Santa Maria ni això: ni car ni a bon preu. Llogar una casa és difícil perquè n'hi ha molt poques de disponibles. I per comprar un trast edificable passa una cosa semblant, com que n'hi ha

La demanda de vivendes és un problema que s'anirà fent més gros de cada dia

pocs, surten cars. Falta oferta. I l'oferta immobiliària està cada dia més en poques mans, empreses que estan fent el seu agost mentre que a la gent normal li costa cada dia més tenir casa.

Però, contradictòriament, a Santa Maria hi ha molt de terreny urbanitzable, fins i tot una mica massa pel tany del poble. El gran problema és que tot aquest terreny urbanitzable que envolat el poble està en estat «salvatge», sense carrers, sense que ningú avui mateix hi pugui construir res de res, i sense que la majoria dels seus propietaris s'hagin preocupat de fer-los urbanitzables o de vendre-los. Són terres que no donen altre benefici que el de l'espe-

culació, i que moltes vegades ni tan sols paguen contribució urbana. Amb tot aquest terreny urbà inútil l'oferta de sòl es limita a petites àrees del casc urbà, i el mercat queda saturat i paralitzat.

No hi ha dubte que convertir tot aquest terreny urbà, o almanco una part significativa, en edificable de fet, contribuiria a agilitzar el mercat, a aconseguir un millor equilibri entre oferta i demanda. El desinterès o la reticència de molts de propietaris, i la manca d'iniciativa dels poders públics ho han impedit fins ara, i no sembla que la cosa vulgui canviar. El problema és difícil, i les solucions no sempre estan a l'abast:

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

Centre de reconeixement
mèdic psicològic
per a permisos de conduir
i llicències d'armes

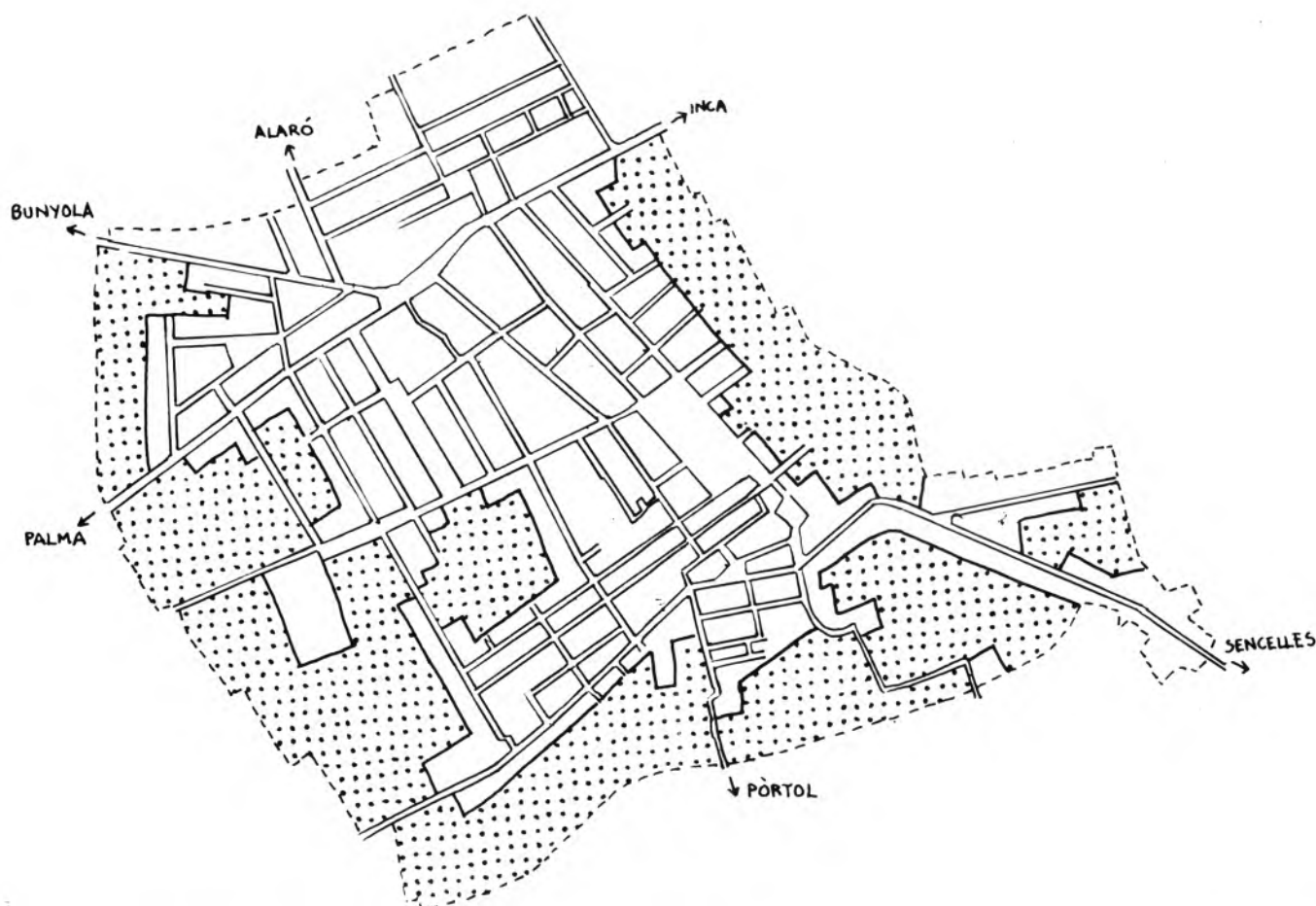

DIMARTS I DIVENDRES DE 20 A 21 HORES

Recordi que ha de dur: - D.N.I.
- 1 fotografia
- lents correctores, si n'usa

Plaça Caidos, 3

Tel. 62 04 15

A Santa Maria hi ha molt de terreny urbanitzable. Però avui ningú hi pot construir perquè no hi ha carrers a la major part d'aquest terreny, que envolta tot el casc urbà, i que podeu veure al plànol en trama puntejada.

per exemple, la progressiva pèrdua del poder adquisitiu de la majoria de la població, que impedeix cada dia més l'accés a una casa pròpia, o ni tan sols de lloguer, no és una qüestió que poguem solucionar dins Santa Maria. Però, per exemple, l'Ajuntament podria gravar fiscalment els terrenys urbanitzables, o fins i tot en última instància municipalitzar-los, sí que és factible. Un propietari d'un terreny que no li dona beneficis immediats, però que tampoc li causa despeses considerables, no té cap interès en obrir carrers, en edificar ni en vendre. Si en canvi cada any hagués de pagar un impost més o menys «molest» per la seva terra, tal vegada la reacció seria diferent.

D'altra banda l'Ajuntament no està demostrant cap interès en promoure l'obertura de nous espais edificables. Només s'ha fet quan hi ha hagut particulars o constructors interessats. Però en canvi la majoria municipal va aprovar ara fa un any unes Normes Subsidiàries que, bones o dolentes, s'estan

convertint en paper mullat. Fa pocs mesos constàvem a la nostra revista que no existia sòl industrial adequat devora la carretera. Idò també resulta que el sòl qualificat de residencial tampoc ho és ara per ara perquè senzillament no s'hi han obert vials. Per què, idò, tenim Normes Subsidiàries?

Aquests dies ha passat un fet molt significatiu. Una institució pública, però no l'Ajuntament, sino la Conselleria d'Obres Públiques, havia mostrat la seva disposició per a que s'obris el carrer que ha d'anar des de Son Dolç fins a Sa Vileta, per així desviar-hi la carretera de Sencelles, que actualment travessa el carrer Ramon Llull, la Plaça Nova i el carrer Mossèn Joan Vich. Això implicaria molts d'avantatges per al poble: descongestió i molt millor accés i aparcament al mercat dels diumenges, que actualment col·lapsa més de mig poble; i a la vegada un clar increment del sòl edificable, i també un increment del valor dels terrenys per als seus propietaris. Idò així i tot, convo-

cats els propietaris per l'Ajuntament, la majoria d'afectats es mostraren indiferents, i fins i tot alguns clarament en contra. Per unes terres que actualment estan en la seva majoria abandonades, que com a molt donen qualche sac d'ametles, en aquells casos que qualcú es molesta en collir-les. Només cal esperar que l'Ajuntament se posi fort per a tirar la iniciativa urbanística endavant. I que després d'aquesta actuació en puguin venir d'altres.

Es clar que el problema és complex, i que l'accés a una vivenda digna no és una qüestió que se pugui resoldre totalment des de dins l'Ajuntament, ja ho hem dit. Però una actuació municipal encaminada a combatre l'especulació i a fomentar l'accés dels particulars, més desfavorits que constructors i immobiliàries, a la vivenda i al sòl urbà, no hi seria de més. Fa falta, però, un estudi més profund del tema, i sobretot preocupar-se'n. En aquest article només hem suggerit algunes idees.

M.V.

EL PABORDE D. BARTOMEU JAUME DE L'ARBOÇAR (1)

L'insigne sacerdot don Bartomeu Jaume de l'Arboçar y Canyelles de Terrades, nasqué a l'opulenta heretat de l'Arboçar, del terme de Santa Maria del Camí. Fou fill de la distingida família de son llinatge, d'estament de ciutadans militars de Mallorca. El seu pare, don Jaume havia contereix núpies el 25 d'abril de 1762, amb donya Jerònia Canyelles de Son Barca, del solar nobiliari de Terrades. El nin Bartomeu vingué al món el 24 de setembre de 1765. Tingué dues germanes i quatre germans, tots nascuts a les cases de l'Arboçar.

El nostre biografiat fou el tercer dels nins i la seva infantesa fou tranquil·la amb sos pares i germans d'un i altre sexe. La seva instrucció degué estar confiada als PP. Mínims que s'instal·laren al poble santamarier a l'any 1682, i tenien obert l'ensenyament dels infants. El seu pare era molt amic d'aquells religiosos i els seus padrins foren protectors decidits de l'orde dels Mínims. Per tant és pertinent que els fills dels senyors del Arboçar frequentassin les aules d'ensenyament de dits religiosos.

LA SEVA FAMÍLIA

Els padrins o avis foren don Bartomeu Jaume i donya Miquela Sitjar. Del primer escrigué el seu nét, que «visqué molts anys baldat de la gota, i que era molt devot de Sant Francesc de Paula, fundador de l'Orde Mínima, i que morí el dia de la festa del Sant, el 2 d'abril de 1753, als 58 anys d'edat. De la seva àvia donya Miquela Sitjar, deixà escrit que era natural de Porreres, nascuda a la possessió de

Son Roig, i que fou la persona més antiga que conegué a l'Arboçar, «que gastaba, aunque con reserva, el tabaco de hoja».

Del seu pare, don Jaume Jaume Sitjar, digué en son elogi: «En 1753 empezó a gobernar su hacienda, no teniendo más que 17 años, y luego dio pruebas de su conducta y conocimientos rurales. Sirvió varias veces los cargos de regidor y de Bayle de la villa. Mejoró su hacienda. Mereció varias comisiones de la Real Audiencia. Edificó de nuevo las casas de Son Maimó y principió muchos ensanches en las del Arboçar. Mantenía un gran comercio de ganado mayor y menor, pues en 1780 tenía el abasto de carnes de la Ciudad, en el que perdió veinte mil libras, por motivo de la conquista de Menorca, en cuya expedición se sacaron de aquella isla, clandestinamente, muchos miles de cabezas». De sa mare escrigué que nasqué «el 22 de septiembre de 1737, hija de don Guillermo y de doña Práxedes Cabot, de Son Barca, y que falleció el 26 de enero de 1789».

Els Jaume de l'Arboçar tenien l'enterrament a una tomba dins l'església dels PP. Mínims del poble santamarier, amb una làpida sepulcral de pedra marbre, la qual fou traslladada al cementeri rural després de la exclaustració de l'any 1836, i diu: «Sepultura del senyor Jacme Jaume de l'Arbossar i de la senyora Michaela Sitjar sa mare i dels seus. Any 1765».

L'ARBOÇAR

L'Arboçar arribà a ésser una finca de gran importància, amb més de sis-cents quarterades d'extensió. Les seves confrontes foren: al N. Son Pou, a l'E. Son Verdera, Son Fiol i Mainou, al S. el camí d'Inca, avui carretera de Palma a Alcúdia i a l'O. el vell camí de Coanegra i Son Torrella.

Els Jaumes de l'Arboçar figuraren històricament en la comarca de Coanegra del nostre terme des del segle XIII, en el qual un d'ells, nomenat Antoni adquirí bens no lluny de lo Arboçar. El propi don Bartomeu al seu Arbre Geneològic, diu «que uno de sus antecesores, también Bartolomé Jaume Casó en Sencelles con Catalina Jaume», i que «éste es el primero que entró en el Arbossar en virtud de compra, con escritura en Cartas Reales de 14 de febrero de 1516». Sa família posseí aquesta hermosa heretat, que fou el seu solar, succeint-se durant més de vint generacions, fins que a l'any 1899 fou alienada.

ELS JAUME DE L'ARBOÇAR

Els principals representants d'aquesta família, cal citar els següents: don Joan Jaume que als 1638 fou designat conseller del

Joan i Maria

PERRUQUERS

Antoni Gelabert, 18 - Tel. 62 06 81

Instal·lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal·lacions BOMBES
SUMERGIDES

LLORENÇ SANS

Reis Catòlics, 59 4.ª - 1.^a

Telèfon 24 68 74

Palma de Mallorca

Carrer Casanovas, 21

Telèfon 62 06 02

Santa Maria del Camí

FORN NOU
PASTISSERIA

Marques de Font Santa, 11
SANTA MARIA

Tel. 14 01 44

Gran i General de Mallorca, com representant de la part forana; don Jaume Jaume Sancho, nascut a 1795 a Ciutat, però que els seus pares havien vista la llum a l'Arboçar, deixà escrites cinc obres, una d'elles titulada «Disertación sobre la angina contagiosa que en 1836 se padeció en la villa de Santa María del Camí». El seu original fou publicat, quedant inèdits els restants. Els Jaume de l'Arboçar des de l'any 1574 eren insaculats per ocupar els càrrecs de batle, de jurats i de consellers del municipi santamarier. El primer que fou elegit per ocupar la batlia del poble, als 1635 nomia Joan Jaume. Altres representants d'aquest llinatge foren sacerdots, metges i notaris.

EL PABORDE JAUME

Sens dubte el més insigne fou don Bartomeu Jaume de l'Arboçar i Canyelles de Terrades. Ell mateix en son arbre geneològic posa la següent nota autobiogràfica: «Don Bartomeu Jaume, s'ordenà a Barcelona de sacerdot. Passà a Madrid i a 1795 vingué de capellà d'Honor del Sr. Bisbe Nadal. Ha tingut varies col·locacions, als 7 d'abril de 1786 fou nomenat Beneficiat de la Seu i als 1792 ho renuncià a favor de son germà Jaume. A 1796 fou nomenat Ecònom de Capellanies, Beneficis i Dignitats vacants. A 1797 Col·lector de misses per repartir als eclesiàstics francesos refugiats a Mallorca. A primer de juliol de 1798 inaugurà la Real Casa d'Expòsits, i més envant comprà els edificis que en sos dies habitaren. Fou son primer Director i Administrador per espai de 27 anys. Als 2 d'agost de 1800, S.M. li concedí la gràcia d'un pla de loteria, que suministrà durant deu anys i en les 36 extraccions que se feren, va produir en total setanta i nou mil i tantes lliures». Com ampliació podem dir que feu els estudis eclesiàstics amb molt bon aprofitament, i obtingué el Doctorat en Sagrada Teologia dia 5 de setembre de 1789. Ordenat de Diaca ja se li concedí la llicència per predicar. A 1790 fou promogut al Presbiterat, i en 1794 obtingué el càrrec de capellà d'Honor del Bisbe Nadal, i a 1796 se li confià se li confià la càtedra de Teologia del Seminari.

(continuarà)
Andreu Bestard i Mas

BOUTIQUE

NOVA GENT

SANTA MARIA

**CADA DUES SETMANES, RENOVACIÓ D'EXISTÈNCIES
DISSABTES HORABAIXA OBERT**

Bernat de Santa Eugènia, 87 - Tel. 62 01 33

WHEELER'S

ACADÈMIA D'IDIOMES 62 10 91

REPAS

CURSOS D'ANGLÉS

**JULIOL I AGOST
EGB - BUP - COU**

4 HORES SETMANALS

MATRICULA GRATUÏTA FINS DIA 28 DE JUNY

TOT EL CURS COMPLET PER 9.750 PTS.

GALERIA DE PERSONATGES

MESTRE PACO HERNÁNDEZ, ÀNIMA DE POETA

Un horabaixa de juny, vaig de camí cap a Can Palou. Tan sols es senten els gorrions, pareix com si haguessin desaparegut els renous i els cotxes. Tan sols de tant en tant se sent els gisqueix de la cadena de la bicicleta. pas ca'n Fonoi i aviat ja som a Ca'n Palou. Aquest horabaixa vaig tenir sort, sols arribar ja vaig veure a Mestre Paco -el personatge que cercam- baix un arbre fent senalles. M'hi acost, i després de donar-li la bona tarda, prop hi ha la seva dona, ens seim per encetar la xerradeta.

- Digau-me mestre Paco, quants d'anys teniu? (No tenc gaire temps d'acabar la pregunta i em contesta).

Mi origen es peninsular
y mallorquín de adopció.
Ochenta y dos es mi edad
y vine con veintidós
saqué cuenta y vea.

(Les glosses li surten sense donar-se compte, però d'on sou concretament?

- Som de Murcia, del poble de Lorca.

Puc observar que mentres parla no té perquè aturar-se, i segueix fent trenat, les seves mans en continu moviment entrecreuen els brins d'espart, que després ajuntarà amb una agulla seguera per a fer una senalla. Sembla com si li sorgís una agilitat prodigiosa a les mans, malgrat la ceguera que pateix, i una fluïdesa poc comú per com posar glosses.

Després compareix la seva filla Antònia, la petita de la família, em saluda, i aprofit per ademanar a Mestre Paco quants fills té:

Siete hijos, siete nueras
en el siete yo nací

y un triste día vientosiete
cuando la vista perdí.

Lavors afegeix, saps! va ser un dia molt trist. Aquest vint-i-set d'agost de 1975. Havia tengut un desprendiment de retina i l'operació va ser un fracàs... això de no voler-hi, escolta...

Tans veinats i tans bons amics
com sempre som estat
no sé com som arribat

a no saber si existim
jo que sempre vaig tenir
a tothom sa porta oberta
tant en es grans com petits
i som pogut comprovar
que d'ençà que no tenc vista
m'han esborrat de sa llista
llista de sa germandat
N'hi ha que passen molt aprop
tan aprop i quasi rossant
tant si és a peu com qualcant
sense un com va o un «adios»
No ho vull posar tot a un munt
això no! libreme Dios!

Tampoc vull dir que siguin tots
emperò sí que ni ha qualcun.

Això que acabà de glossar Mestre Paco ho trob fort i em posa la pell de gallina. Afegeix, com te dic així va ser, només dic la veritat i ja dic al final que no és tothom.

N'hi ha que a vegades diven de la seva vida que es un poema, emperò així realment ho consider pel nostre personatge. Té un copiós diari personal arxi-

CONSPORT AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11

cafeteria - bar Comerç

local climatitzat
gelats - refrescs - tapes
un local ample i confortable per a tots

Plaça dels Hostals, 27 - 29 - Tel. 62 00 29

vat dins el seu cap. Tant de quan festajava i li donaven carabasses, als fills, als nets, de moment alegres i de festes, tot glossat o en poemets. Emperò en té sobretot de quan se'n va haver d'anar a França a fer feina, perquè necessitava un canvi d'aires per qüestió de salut. Allà treballà a les vinyes amb poc temps de descans, s'hagué de separar temporalment de la seva família, la petita tenia aleshores 2 anys.

Quan mestre Paco glossà l'anterior escrit, se'm feu un nus a la gola, que em constava empassar i ens fe espiretjar els ulls a mí, a la seva dona i a la filla.

Com a d'altra gent a Mestre Paco li tocà viure el temps difícils, ja als 9 anys treballava a una mina. Quan morí la seva mare, i ell ja no tenia ningú, decidí venir cap a Mallorca, com bé diu ell... vaig venir amb la primera expedició de forasters que vengueren a fer feina a Mallorca, treballàrem a la carretera d'Orient a Alaró, i després d'aquesta feina ja vaig quedar aquí.

A Sóller va conèixer la seva dona, que descendia de Ca'n Palou de Santa Maria, però que aleshores vivien a Só-

ller.

Li deman quan decidiren venir a Santa Maria, em comenta, em vaig apuntar a unes obres que es feien per Ciutat, vivia a Sóller, i m'havia d'aixecar a les cinc del matí per arribar a les

set a feina, això anant amb bicicleta, i els jornals eren de sol a sol. Per la qual cosa demanarem als sogres per venir a Santa Maria, ja que estava molt més aprop de la feina. Venguérem, la ben arreglàrem i aquí estam.

De sobte, li vé una glosa al cap i em cantà:

Un caramull de netes
té sa padrina Palova
quin ramallet de floretes
emperò quan s'enfada
mos envia a fer punyetes.
I quatre nets que també té
lo més garrit de Mallorca
que festegen les al-lotes
com a qualsevol cavaller.

També li coment si algun dels seus fills o nets li ha agradat glossar, contesta que no, i afegeix que també sap cantar. Sobretot de jove cantava el temps de berenar i de dinar als altres companys de feina.

Una bona estona he passat al costat de Mestre Paco, crec que no seria gens estrany que en futures generacions de Ca'n Palou surti qualche glosador poeta.

MAC

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

MAGATZEM DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

JOAQUIN ESTESO

CARRER DE L'ESGLÉSIA

ROCK & ROLL, O LA SAGRADA REBEL·LIA

El Rock va néixer als Estats Units a la dècada dels cinquanta, clar successor del Blues i country i gairebé quaranta anys després, encara regna, ens el porten quatre joves amb molta d'il·lusió. Els pogueren veure actuar a la Taverna; són En Joan Torres, Joan Coll, Joan Ernest i Xavier Borràs.

Successors de Fast Domino, Richard Little, Chuck Berry, Perkins entre molts d'altres, es consideren successors directes dels primers Rockers, per ells el temps no ha passat i es senten obligats a defensar la puresa del Rock i la marxa del Rock a billies.

Avui en dia es diu Rock a quasi tot, s'han posat sintetitzadors i altres aparells, fent una música molt instrumental i molt poc rockera.

Amb una semi-bateria, una guitarra i un baix se pot fer un ritme ràpid i alegre, es pot fer Rock And Roll.

Els troben el «Rockabilly» l'autenticitat del Rock, admiren la rebel·lia dels primers Rockers i formen part d'ells mateixos i amb això vull dir que ells no els volen escarnir, sinó, participar amb ells de la revolució, intentant esser amb ells, com si James Dean hagués mort fa quatre dies, empenyen amb força el moviment.

El «Rockabilly» enyoren un temps que no han conegut

Surten molts de personatges a la conversa emperò, ni ha un que és el centre i el més important, com podeu imaginar es tracta del Rei del Rock, Elvis Presley. *En lo que a música es refereix, és el Déu del seu temps fins als nostres dies, mai ha estat superat i mai ho serà.*

Convençuts de la importància del seu mestre, pensen que tota la música moderna ho deu tot, o quasi tot a

n'Elvis i que totes les diferents branques musicals estan directament lligades a ell, ara bé, reconeixen que, com va dir en John Lennon, N'Elvis va morir quan va ingressar a l'exèrcit. *Després de la mili va canviar moltíssim, està clar que ja no era el mateix, si no hi hagués anat, hi hauria hagut una marxa inatural.*

D'En Miquel Rios pensen que té una veu de ferro, em-

**«Som els successors
dels autèntics
«Rockabilly»**

però no sol fa Rock i de Loquillo que és el màxim exponent de l'Estat, malgrat darrerament hagi tornat molt comercial.

No fa falta dur Tupé, ni «Texanes» per esser un Roc-

SALÓ RECREATIU

ES CAMI

Obert de 12 a 24 hores els dies feiners
i de 10,30 a 24 els dissabtes, diumenges i festius

Bernat de Santa Eugènia, 17 - SANTA MARIA

ESCAPULONS

GUILLEM COLOMAR

CADA DIUMENGE A SA PLAÇA

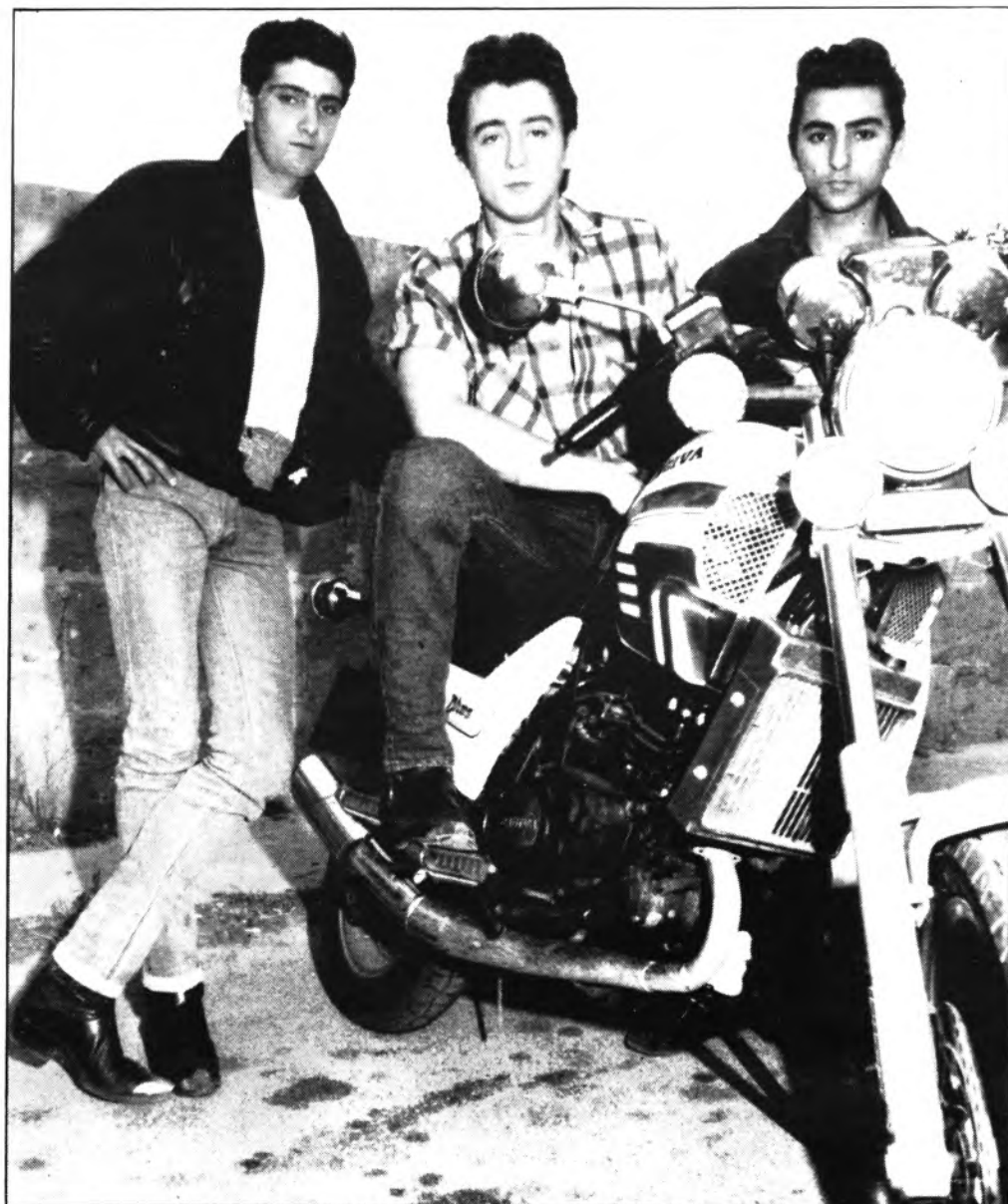
ker, el Rockabilli és força, riure, moviment i sobretot rebel·lia, el Rock s'ha de sentir, s'ha de viure.

Nosaltres som els successors directes els Rockers autèntics dels primers temps, volem viure com als anys cinquanta, a on hi havia autèntica rebel·lia, la vida tenia sentit i sentit tenia viure. Els joves no viuen, no tenen esperança ni capacitat de rebel·lió, a aquell temps els joves eren més vius, més alegres, vivien al cent per cent, avui la gent està ferdada, el treball esclavitzava i mata, consumeix la joventut, la passivitat és la tònica, per no parlar de la droga.

No tenen Cadillac, emperò si moto, els agrada collir l'al·lota i divertir-se, beure unes cerveses amb els amics, anar a sopar d'una Hamburguesa i una Coca-cola, els agrada passejar-se pels carrers americans d'aquella època, anar a l'autocine, en definitiva viure als cinquanta i a Amèrica.

«Noltros intentan viure els anys 50»

Una foguetera a la platja i una guitarra, una casa de fusta dins la muntanya, camia de quadres i portant una destrat són tòpics agradables i enyorats per aquesta gent, que sap que viu als anys noranta, emperò que no vol renunciar a l'època del Rock, a l'època dels seus pares, que esglaiats deuen veure que els seus fills fan i se vesteixen d'una manera

NORTON 56, és el nom del Conjunt

que els hagués agradat a ells, i pintura no gosaren fer-ho.

Se declaren amants de la naturalesa, viuen amb harmonia amb el medi rural, forts emperò pacífics, romàntics,

contraris a les drogues i adoradors dels cinquanta. Més amunt del cinquanta nou se va perdent l'autenticitat, viuen el Rock amb intensitat fent que la primera gran re-

volució musical ens arribi als nostres dies d'una manera quasi intacte, recordem que els vells rockers mai moren.

Pere Calafat

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMI

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

FUTBOL

No podem avançar aconeixaments ni dir cap resultat respecte a l'escens de l'equip Amateur a Segona Regional, ja que a manca d'un partit que s'havia de disputar el passat diumenge dia devuit a les sis de l'horabaixa, no es va presentar. Tot això va fer que en aquests moments i a l'hora d'escriure aquest comentari, no poguem confirmar si el C.E. Santa Maria de futbol ha pujat a Segona Regional.

De totes maneres, l'equip no ho tenia d'allò més fàcil, ja que si volia pujar automàticament sense haver d'esperar els resultats de l'altre partit, havia de guanyar a l'equip de Son Ferriol per quatre gols a zero, o qualsevol altre resultat, sempre que mantengués l'avantatge de quatre gols, ja que el partit d'anada i degut a un mal arbitratge i a tres baixes sensibles a la formació habitual de l'equip, es va perdre per tres gols a zero.

La marxa de l'equip en aquesta lliguilla de promoció, va començar molt irregularment, ja que els dos primers partits jugats seguidament a Santa Maria els va empatar, perdent el tercer contra el mencionat Ferriolense.

El desplaçament a Valldemossa, l'equip va reaccionar i es va imposar per un gol a zero, que feia que juntament amb els dos punts aconseguits en els dos empats a Santa Maria, l'equip mantení les esperances d'ascens.

El següent diumenge es va desplaçar a Manacor de la Vall, i aconseguí un valuós empat a zero, no sense haver de sofrir les embestides dels aficionats manacorins, els quals fins i tot varen arribar a tirar pedres a un grup de seguidors dels Santa

Maria, davant la impotència del seu equip per poder guanyar el partit. Llavors que no ens venguin el de Manacor amb que els de Santa Maria sempre seran ben rebuts al seu poble i que el mateix és un poble hospitalari i molt correcte. Recordem la invasió montaurina a Santa Maria en la seva visita durant el campionat de lliga.

Quan tot pareixia que el Santa Maria després d'aquests dos bons resultats a fora casa ja tocava amb un dit la Segona Regional. I a l'espera que tant el Valldemossa com Son Ferriol, un dels dos guanyés el partit que els enfrontava, un raríssim resultat i empat a tres gols aturar la marxa del nostre equip cap a la Segona Regional momentàniament, ja que com hem comentat els fa falta guanyar per més de tres gols de diferència al Ferriolense, o esperar que el Montaura empati o guanyi dins Valldemossa, cosa que pareix realment difícil, ja que l'equip de Manacor no ha guanyat ni un sol partit. Ja no sols això sinó que no ha estat capaç de fer ni un sol gol.

De totes maneres i malgrat no s'aconseguís l'ascens a la categoria superior, ens podem treure el capell davant la temporada que ha fet aquest equip, ja que un grup d'amics han anat durant tot l'any a davant la classificació, han treballat de valent i han fet que el públic, si no en el nombre que tots voldrien tornàs a guaitar pel Camp Municipal per veure qualque partit i disfrutar del mateix, ja que feia molts d'anys que aquest fet no succeïa a Santa Maria.

Esperem que en proper número de la revista poguem celebrar l'ascens del nostre equip i que l'any que ve el poguem tenir a Segona Regional, i com no, somniar un poquet perquè fos possible l'ascens a primera fet que mai ha succeït al nostre poble.

**BAR
SANTA
MARIA**

**CARRER
LLARG**

**SERVEI DE
BARBACOA**

**CONILL TORRAT
VARIATS
«PERROS»
HAMBURGUESES**

Serveis
J.G. Oliver

**FONTANERIA - CALEFACCIÓ
PISCINES - ESTUFES**

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 86
Tel. 62 12 64 - Particular 62 13 36

**VIVERS
SANTA
MARIA**

SAT 7117

PERRUQUERIA D'HOMES

CA'N MOREI

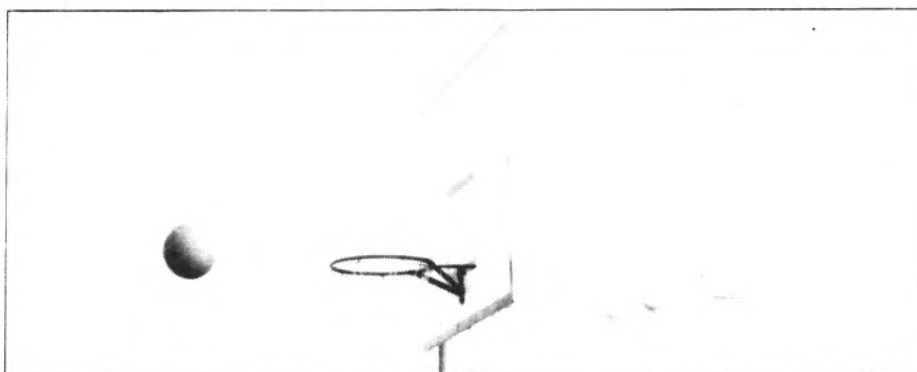
Paborde Jaume, 13

BÁSQUET: TANCAMENT DE LA TEMPORADA

Tots els equips de bàsquet del nostre poble, han acabat la temporada. Dins les seves possibilitats, tots han complert el paper que en principi podien fer i si hem de resaltar qualche equip tendria que ser el Senior Masculí, que després de quedar primer de grup a la seva categoria, ha lluitat pels Play-Offs d'ascens. Si bé no ho ha aconseguit, la temporada realitzada per l'equip ha estat francament molt bona.

Per posar punt i final a la temporada, tots els components de totes les plantilles es reuniren al Bar Comerç lloc a on després de sopar es posà punt i final a la temporada, donant les gràcies a tots per la seva col·laboració i desitjant que el proper any sigui molt millor o al manco igual que aquest.

Resaltar que en Jesús Lorenzo, després d'un bon grapat d'anys amb el nostre club, ha decidit deixar-lo, ja que les seves ocupacions professionals així com la seva presidència al cap dels entrenadors de les Balears li resten temps per poder entrenar amb garanties l'equip Senior Femení dels nostre poble, equip que fins ara havia entrenat.

Precisament parlant d'aquest equip, tal vegada sigui el que menys millor ha duit la temporada, ja que amb el seu potencial hagués pogut fer un millor paper. De totes maneres i tal com s'esperava en principi, ha lluitat al final per el títol. Quant a les altres categories, en resum podem dir que tots els equips han complert segons les seves aspiracions i que el paper realitzar per tots era el que s'esperava.

Un cop més la secció de bàsquet del nostre poble ha acabat una temporada així com bonament ha pogut, i la

podem qualificar de positiva, ja que com hem repetit tantes vegades, la manca d'entrenadors, i sobretot doblers fan molt difícil la permanència del bàsquet dins el nostre poble. Ara ja s'està planejant la temporada que ve. Segurament tornarem a tenir bàsquet a Santa Maria, però segurament també els seus dirigents tomaren tenir problemes econòmics. I així un any darrera l'altre. Però una cosa si és segura. Que el bàsquet a Santa Maria pareix esser ben aposentat i que entenim per molts d'anys, que ja és molt.

BALESA

AGRUPACIÓN BALEAR, S.A.

* TROSSEJADORA DE GARROVES * ADOBS
* PRODUCTES AGRÍCOLES

VOS OFERIM ELS NOUS PRODUCTES:
Inscticides, raticides, fungicides
i complements per al camp

**VENDA AL DETALL
A PREUS DE MAJORISTA**

Carretera Palma - Inca, Km. 13,800
Tel. 62 03 50
Santa Maria del Camí

AVUI VA DE PEIX

En Jacint del Valle es dedica professionalment a la cuina. Ha estudiat a l'escola d'Hosteleria, on va tenir la sort de tenir com a professor a Mestre Tomeu Esteve. Però no només ha après a l'escola sinó que, sempre que pot, viatja per tal de conèixer com es cuina a altres indrets. Ens ha explicat, entre altres coses, que actualment, la cuina tendeix a ser més lleugera, però aportant al valor nutritiu necessari.

Després de passar per diferents restaurants, actualment en Jacint es cuina del MEDITERRANI 1930.

Per aquesta ocasió ens ha donat les receptes de dos plats de peix, un de cuina francesa i l'altre de la cuina basca.

LLUÇ A LA KOSKERA

Ingredients per a 4 persones:

- 1 1/2 kgrs. de lluç.
- 24 copinyes.
- 8 espàrrecs.
- 4 ous.
- brou de peix
- 2 alls.

Elaboració:

Posam al foc una greixonera amb 1 dl. d'oli i els alls tallats a fulls. Una vegada que els alls agafin color els treim, i posam el lluç enfarinat, el giram abans de que agafi color, posam un poc de vi blanc i el deixam reduir. Hi afegim un poc de brou dels espàrrecs i un poc de brou de peix, després hi posam les copinyes i els alls frita. Deixam coure un poc el llyç, hi afegim els ous cruus i els espàrrecs, ho tapam i el deixam acabar de coure, devers uns cinc minuts. Per acabar ho posam bé de sal. El peix, normalment, és millor menjar-lo no massa cuit.

ENSALADA DE SALMÓ I RAP MACERADA AL ANET

Ingredients per a 4 persones:

- 400 grs de salmó
- 400 gr. de rap.
- una lletuga.
- una llimona.
- un poc de anet, d'orenga, de farigola.

RENAULT

MARTI CANYELLES FERRANDO

SERVEI OFICIAL

C/. Bernat de Sta. Eugènia, 71
Tel. 62 06 74
SANTA MARIA DEL CAMÍ

- sal i pebre bo.

Elaboració:

És millor preparar l'ensalada directament dins plats individuals. Tallam la lletuga a tires primes, la colocam damunt el plat. El peix el picam finament i el posam damunt la lletuga, el regam amb el suc de la llimona, sal, pebre bo, i les demés espècies, tot això es deixa macerar uns deu minuts.

El peix és cruu, la llimona serveix per neutralitzar l'efecte de les possibles bactèries que pogués tenir el peix.

M.C.

Aquest estiu m'he apuntat al
CURS DE CERAMICA
per nins i nines

Jo també hi vull
venir

Idò fes com jo, apuntat a
CERÀMICA CAN BERNAT
telèfon 62 13 06

